

10. klasse 2017

Evaluering af et samlet 10. klassescenter

Indhold

INDLEDNING	3
PROCESSEN	3
10. KLASSE I TAL	4
ELEV TAL	4
UDDANNELSESVALG	4
PRØVEKARAKTERER	6
TRIVSEL I 10. KLASSE.....	6
GYM10	6
EUD10	7
KVALITATIV UNDERSØGELSE AF 10. KLASSE.....	8
KARAKTERISTIK AF ELEVER I 10. KLASSE	8
UNDERVISNINGEN	8
ERFARINGER MED BROBYGNINGSAKTIVITETER	9
DE ORGANISATORISKE RAMMER	10
DE ØKONOMISKE RAMMER	11
KONKLUSION	11
STYREGRUPPENS VURDERING OG ANBEFALINGER.....	12

Kolofon:

Karen Nygaard Kristensen, Læring og Pædagogik
26. oktober 2017
Sags.nr. 2014-35882

Indledning

I august 2015 trådte erhvervsuddannelsesreformen i kraft på baggrund af en beslutning i folketinget i februar 2014. På folkeskoleområdet indebærer reformen, at der blev oprettet en ny linje i 10. klasse – eud10, som skal forberede eleverne til erhvervsuddannelserne og gøre dem klar til at opfylde adgangskravene. Eud10 er målrettet de elever, der er motiveret for en erhvervsuddannelse, men ikke opfylder adgangsforsætningerne eller er usikre på, om en erhvervsuddannelse er det rette valg.

I forbindelse med erhvervsuddannelsesreformen besluttede Skoleudvalget en ny organisering af Aalborg Kommunes 10. klassetilbud, da reformen stiller krav til en tættere sammenhæng mellem 10. klasse og erhvervsskolerne. I det nye 10. klassetilbud er Aalborg Kommune fortsat driftsherre. 10. klasse hører organisatorisk til på Seminarieskolen og består af tre spor – to på Seminarieskolen (gym10 og flex10) og en på Tech College (eud10). Alle tre spor giver adgang til at vælge både en gymnasial uddannelse og en erhvervsuddannelse efter endt 10. klasse. Den nye organisering af 10. klasse blev sat i drift pr. 1. august 2016.

Et af reformens mål er at flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse. Mindst 25 procent skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020. Andelen skal op på mindst 30 procent i 2025. Det skal blandt andet ske ved, at alle elever udfordres i deres uddannelsesvalg.

I forbindelse med ændringen af 10. klasse besluttede Skoleudvalget, at der skulle foretages en evaluering af 10. klasse efter et år. Formålet med evalueringen er at tilvejebringe viden om, hvilken indvirkning det nye 10. klassetilbud har i forhold til elevernes læring og trivsel. På den baggrund foretages en før- og eftermåling på elevernes trivsel, resultater i afgangsprøver og valg af ungdomsuddannelse baseret på data fra uddannelsesstatistik.dk. Derudover evalueres elevernes, medarbejdernes og samarbejdspartneres oplevelse af det nye 10. klassetilbud gennem en interviewundersøgelse.

Rapporten er opdelt i fem afsnit. I første afsnit '10. klasse i tal' præsenteres en række statistikker og data vedr. elevtal, uddannelsesvalg og prøvekarakterer i 10. klasse. I andet afsnit 'Trivsel i 10. klasse' redegøres for elevernes trivsel i 10. klasse baseret på trivselsmåling foretaget i juni 2016 og i maj 2017. Tredje afsnit 'Kvalitativ undersøgelse af 10. klasse' er en gennemgang af analysen af interviewundersøgelsen blandt elever, medarbejdere og samarbejdspartener i 10. klasse. I fjerde afsnit redegøres for vurdering og anbefalinger på baggrund af evalueringen. Det femte og sidste afsnit er evalueringens konklusion.

Processen

Dataindsamlingen der ligger til grund for evalueringen er sket i oktober 2017. Trivselsmålingen blandt eleverne er gennemført i juni 2016 og igen i maj 2017. Interviewundersøgelsen blandt elever, medarbejdere, leder og samarbejdspartener er gennemført i løbet af juni 2017.

Skoleforvaltningen har analyseret de frembragte data og præsenteret dem for styregruppen for 10. klasse på et møde den 25. september. Styregruppen består af direktører og rektorer for de forskellige ungdomsuddannelser i Aalborg Kommune samt af direktøren og skolechefen for Skoleforvaltningen i Aalborg Kommune.

Evalueringsrapporten er på den baggrund viderebearbejdet i en udgave, som efterfølgende er præsenteret for følgegruppen for 10. klasse på et møde den 24. oktober. Følgegruppen for 10. klasse består af leder af 10. klasse, repræsentanter fra de enkelte ungdomsuddannelser i Aalborg Kommune samt fra UU Aalborg. Evalueringsrapporten er færdiggjort på denne baggrund.

Evalueringen fremlægges for Skoleudvalget på mødet den 7. november til godkendelse og med indstilling om, at der om et år laves en ny kvantitativ opfølgning på 10. klasse. Ud over de parametre, der indgår i nærværende evaluering suppleres med data for fastholdelsen af 10. classes elever på de valgte ungdomsuddannelser et år efter 10. klasse er afsluttet.

10. klasse i tal

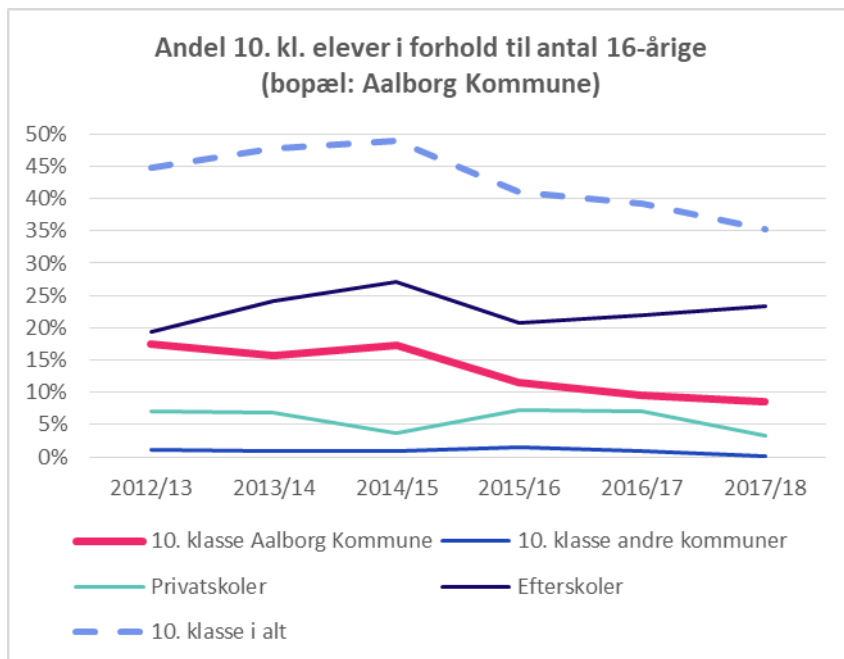
Elevtal

Antallet af 16-årige med bopæl i Aalborg Kommune har siden 2012/13 ligget ret stabilt omkring 2200 personer.

I perioden fra 2012/13 til indeværende skoleår er andelen af elever i 10. klasse med bopæl i Aalborg Kommune ud af en årgang af 16-årige faldet fra 45 % til 35 %. Midt i perioden toppede andelen på knap 50 %.

I samme periode har efterskolerne haft en svag stigning i elevtal i 10. klasse – fra en andel på 20 % til en andel på 23 %. Andelen af 10. klasses elever på privat- og friskoler har i perioden svinget mellem 4 og 7 %.

Faldet i andelen af elever, der har valgt 10. klasse er således udelukkende sket i Aalborg Kommunes 10. klasses tilbud, hvor andelen af elever er faldet fra 17 % i 2012/13 (384 elever) til 9 % i 2017/18 (188 elever).

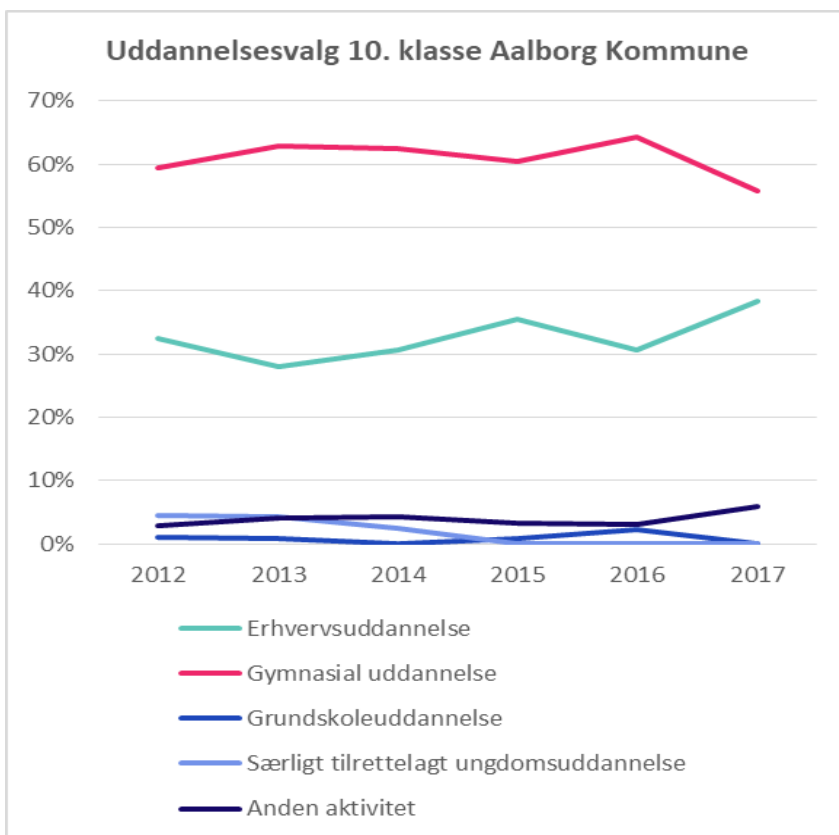
Uddannelsesvalg

Andelen af elever fra Aalborg Kommunes 10. klassestilbud, som har valgt erhvervsuddannelse har hidtil svinget mellem 28 og 36 %. For eleverne i skoleåret 2016/17 er tallet steget til 38 %, mens andelen der har valgt en gymnasial ungdomsuddannelse er faldet fra tidligere gennemsnitligt 61 % til 56 %. Disse tal tyder umiddelbart på, at det er lykkedes at motivere flere elever til at vælge erhvervsuddannelse med den nye model for 10. klasse. En årgang er dog for spinkelt et grundlag til at konkludere noget ud fra.

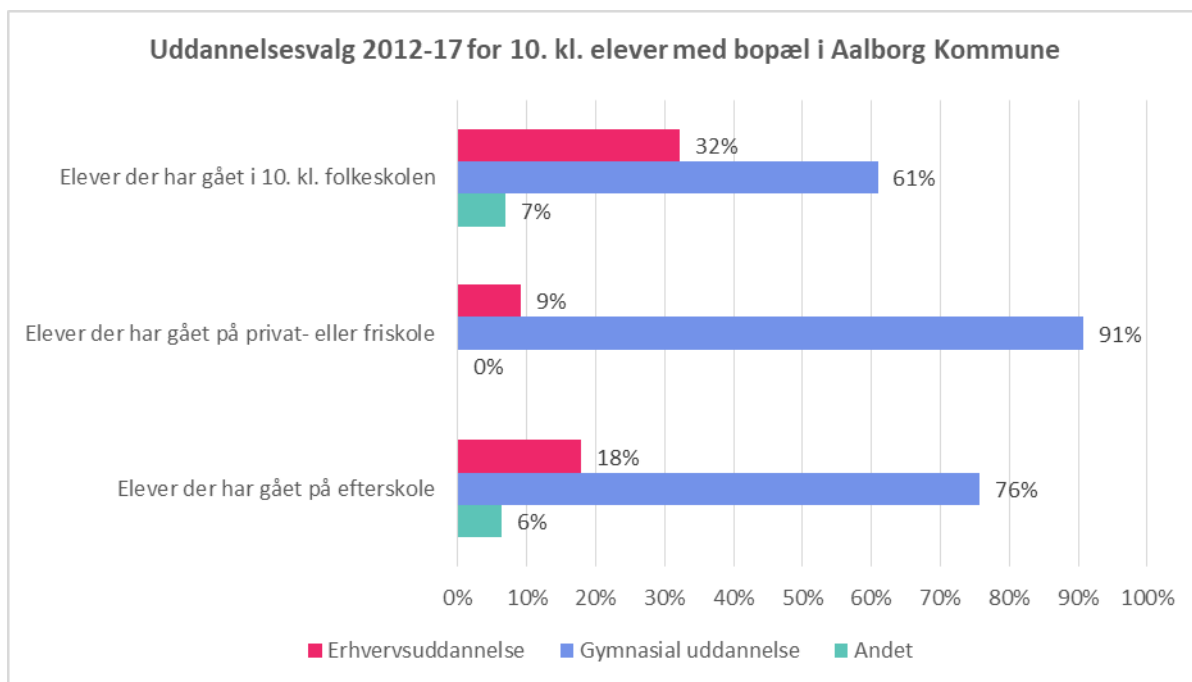
Hvis man sammenligner med de øvrige 6-byer er det alene Randers Kommune, som ligger højere end Aalborg Kommune for andelen af elever fra det kommunale 10. klassestilbud, som har erhvervsuddannelse som første prioritet i deres uddannelsesvalg.

Som det fremgik af forrige afsnit går hovedparten af alle 10. klasses elever på en årgang på privatskole eller efterskole. Disse elevers

uddannelsesvalg de seneste 5 år fremgår af figuren herunder. For elever der har gået på privat- eller friskole er det 9 % der har valgt en erhvervsuddannelse mens tallet er 18 % for elever der har gået på

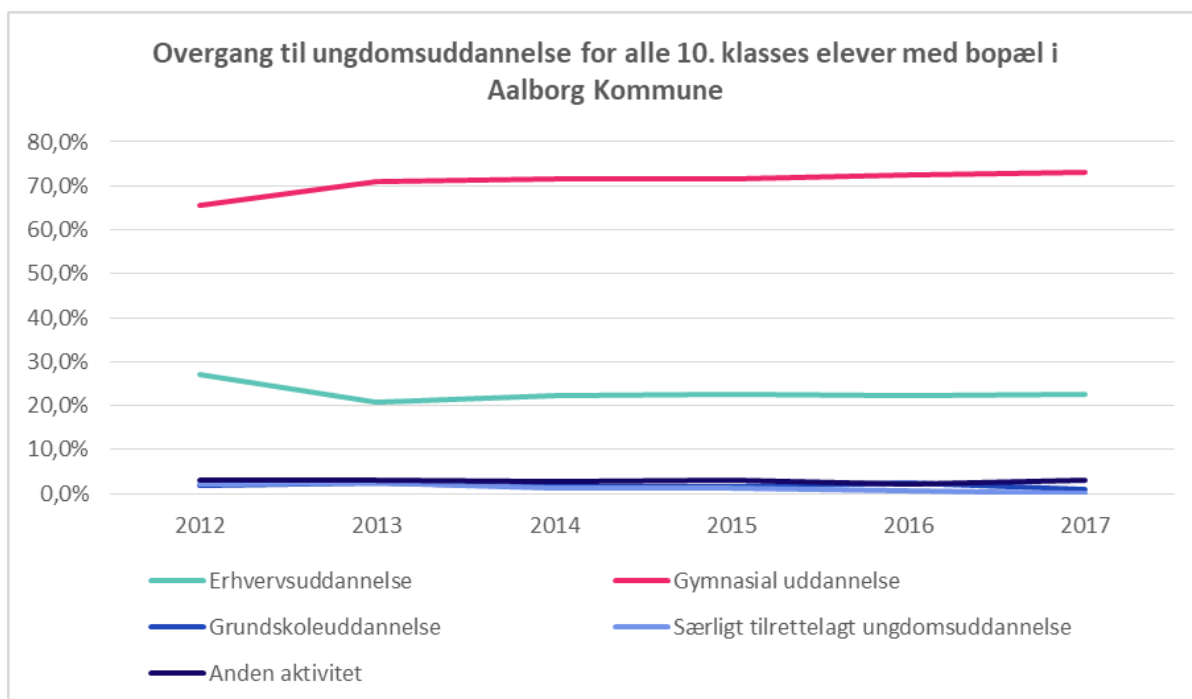

efterskole. Langt størstedelen af disse elever vælger en gymnasial ungdomsuddannelse efter 10.

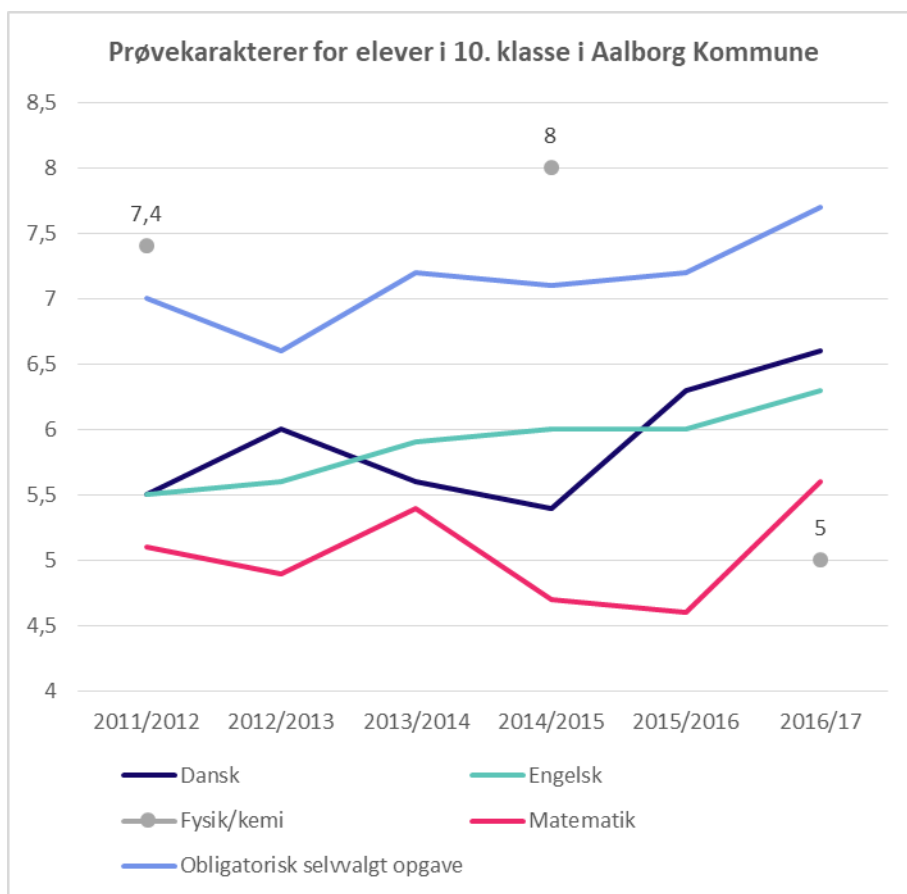
klasse.

Det er forklaringen på, at andelen af alle 10. klasses elever, der vælger en erhvervsuddannelse som første prioritet efter 10. klasse ikke har ændret sig de seneste 4 år, hvor den har ligget stabilt på et niveau mellem 22,2 og 22,5 %. Det samme gælder for andelen der vælger en gymnasial ungdomsuddannelse. Her har tallet ligget stabilt på et niveau omkring 72 %.

Prøvekarakterer

Der har for den seneste årgang i 10. klasse været en forbedring af prøveresultaterne. Karakterniveauet er steget i dansk, matematik, engelsk og obligatorisk selvalgt opgave. Det eneste fag, hvor der har været tilbagegang er fysik/kemi, hvor karaktergennemsnittet ligger langt under det hidtidige niveau. I 2011/12 og 2014/15 var prøven i fysik/kemi frivillig, mens eleverne i 2016/17 ikke har haft frit valg. Det

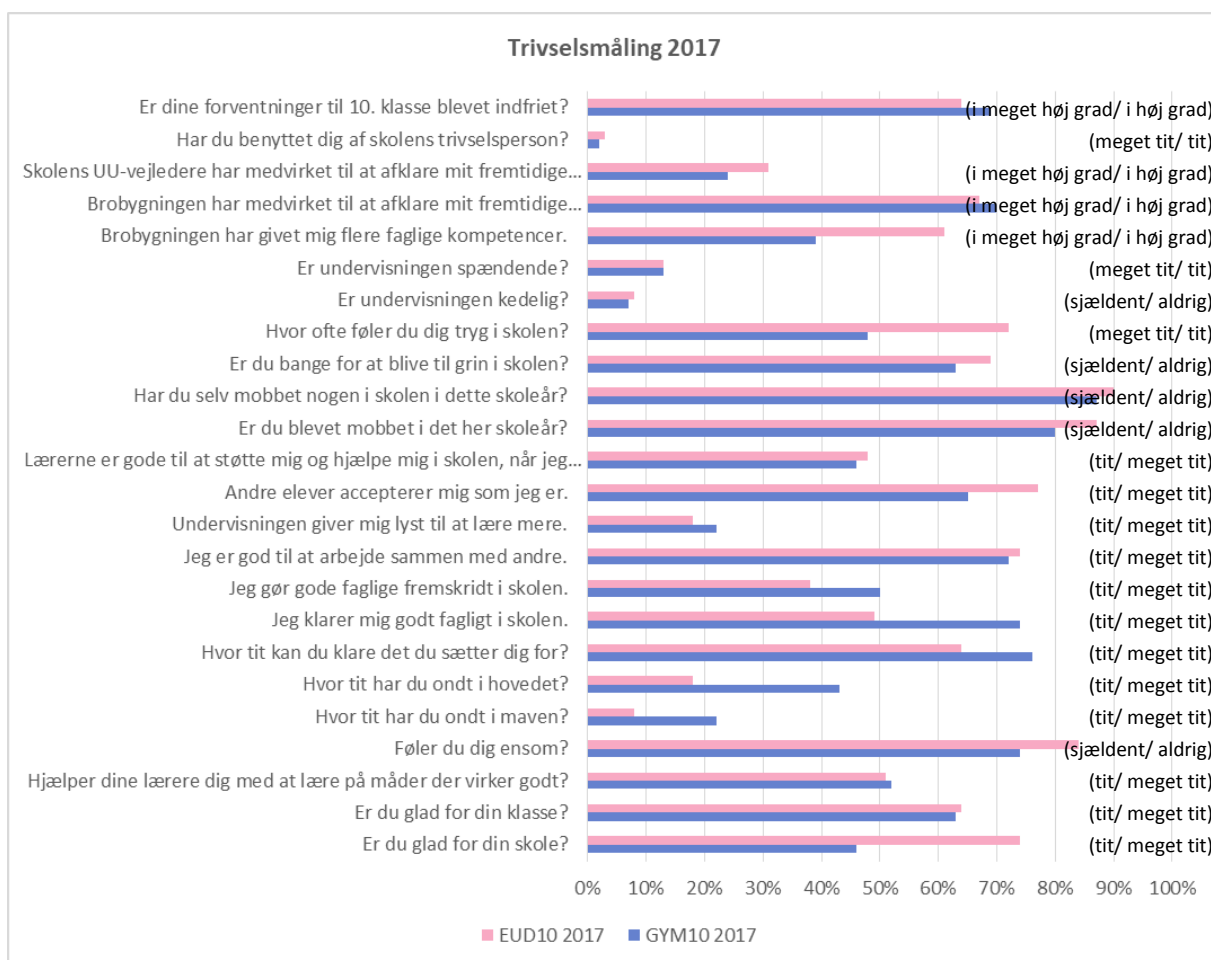
er forklaringen på, at niveauet er så markant meget lavere i 2016/17.

Trivsel i 10. klasse

Der er gennemført trivselsmåling i 10. klasse i juni 2016 og i maj 2017. Svarprocenten var 53 % i 2016 og 41 % i 2017. I 2017 er det alene elever fra GYM10 og EUD10 klasser, som har svaret på trivselsmålingen. På den baggrund analyseres alene på svar fra disse to klasstyper. Det forhold at svarprocenten i 2017 ligger lavt og at der er tale om forskellige personer de to år betyder, at det er usikkert at drage sammenligninger på tværs af de to årgange. De efterfølgende resultater af trivselsmålingerne skal derfor tages med et gran salt.

GYM10

I GYM10 har der været en forbedring eller status quo i 11 trivselsparametre ud af i alt 24. Det betyder, at der har været en negativ udvikling i 13 parametre. GYM10-klasserne ligger især højt på trivselsparametre som tillid til egen faglige formåen og værdsættelse af brobygningsforløbene, mens de scorer lavere på parametre som tryghed i skolen, oplevelsen af at blive accepteret, ensomhed og symptomer som hovedpine og mavepine. Overordnet set er knap halvdelen af eleverne i GYM-klasserne glade for deres skole mens næsten 70 % af dem har fået indfriet deres forventninger til 10. klasse.

klasse.

EUD10

I EUD-klasserne har der været forbedringer eller status quo i 12 ud af i alt 24 trivselsparametre. Det betyder, at der har været negativ udvikling i 12 parametre. EUD10-klasserne ligger især højt på trivselsparametre som oplevelsen af at blive accepteret, tryghed og fravær af mobning. Mens de scorer lavere på trivselsparametre indenfor tillid til egen faglige formåen.

Overordnet set er omkring 75 % af eleverne i EUD10-klasserne glade for deres skole og knap 65 % af dem har fået indfriet deres forventninger til 10. klasse.

EUD10-klasserne scorer generelt set højere i trivselsmålingerne end GYM10-klasserne. EUD10-klasserne scorer således højest i ca. to tredjedele af trivselsparametrene, mens GYM-klasserne scorer højest i den sidste tredjedel.

Kvalitativ undersøgelse af 10. klasse

Skoleforvaltningen har gennemført en interviewundersøgelse blandt elever, lærere, samarbejdspartner og ledelse i 10. klasse. I alt 12 elever, 7 lærere, to samarbejdspartner og den daglige leder af 10. klasse har indgået i undersøgelsen. I bilag 1 findes de interviewguides, der har været udgangspunkt for interviewene. Dele af den viden der herigennem er indsamlet anvendes i denne evaluering, mens andre dele af den indsamlede viden indgår i medarbejdernes og ledelsens videre udviklingsarbejde i 10. klassecenteret. Viden fra interviewene præsenteres i det følgende under følgende overskrifter:

- Karakteristik af elever i 10. klasse
- Undervisningen
- Erfaringer med brobygningsaktiviteter
- De organisatoriske rammer
- De økonomiske rammer

Karakteristik af elever i 10. klasse

Der er blandt lærere, leder og samarbejdspartner udbredt enighed om at 10. classes elever er kendetegnet ved at være uafklarede mht. uddannelsesvalg og ved at være umodne fagligt, personligt og/eller socialt. For mange af eleverne er 10. klasse et tvunget valg som følge af manglende uddannelsesparathed. I uddannelsesparathedsvurderingen indgår bl.a. faglige resultater, gennemført 9. kl. afgangsprøve og grad af modenhed.

På baggrund af ovenstående karakteristik af 10. classes elever er der også udbredt enighed om, at formålet med 10. klasse er at gøre eleverne uddannelsesparate – herunder at sikre elevernes faglige, personlige og sociale udvikling. 10. klasse har således også karakter af at være et dannelsesår og et ekstra modningsår for disse elever.

Undervisningen

Undervisningen i 10. klasse består af en lang række elementer i løbet af året. Der er en gennemgående struktur i form af fagdelt klasseundervisning gennem hele året. Klasseundervisningen understøttes og suppleres eksempelvis af følgende aktiviteter:

- Introetur
- Praktik (udvalgte elever på gym10, flex10, alle elever på eud10)
- Brobygning
- Undervisningsforløb i regi af ungdomsuddannelser
- Virksomhedsbesøg
- Andre besøg ud af huset (fx kulturinstitutioner)
- Studietur
- Fællesarrangementer
- Oso-opgaven

I første halvår af 10. klasse er der fokus på, at eleverne bliver afklarede i forhold til uddannelsesvalg. Brobygningsaktiviteterne ligger således i første halvår. I andet halvår flyttes fokus i højere grad til faglig opkvalificering.

Der er generelt set tilfredshed med undervisningen blandt eleverne – selvfølgelig med den variation der kommer af elevernes forskellighed. Blandt eleverne i EUD10 blev der peget på, at det faglige niveau er for lavt for de dygtigste elever. Der ser således ud til at være behov for at se på øgede muligheder for undervisningsdifferentiering på EUD10. Samlet set er det dog eleverne på EUD10 der er mest tilfredse med 10. classes tilbuddet, jf. trivselsmålingen.

Eleverne er glade for introforløbet og introturen i starten af 10. klasse. Disse aktiviteter er vigtige for at lægge grunden til et godt socialt miljø i 10. klasse. I den forbindelse er der elever der peger på, at det sociale udbytte af studieturen ville blive større, hvis den lå tidligere på året og hvis alle elever var afsted sammen.

Eleverne er begejstrede for det undervisningstilbud, som har været etableret i samarbejde mellem 10. klasse og Aalborghus Gymnasium. I fire uger i løbet af efteråret, har 10. classes elever haft en hel dags undervisning på Aalborghus som et samlet forløb kombineret af fagene fysik og biologi. Formålet har været at give eleverne et realistisk indblik i, hvad det vil sige at gå i gymnasiet. Undervisningen i forløbet svarer til 1.g niveau.

Ansvar for forberedelse og gennemførelse af forløbet har hovedsageligt været varetaget af lærere fra Aalborghus Gymnasium. De ønsker at komme i gang med forberedelser og planlægning af forløbet i bedre tid og at der bliver tale om et mere forpligtende samarbejde med lærerne i 10. klasse. Der er således brug for at lave en bedre forventningsafstemning i forberedelsen af forløbet.

En del af eleverne giver udtryk for, at brobygningsaktiviteterne er vigtige og har værdi for dem i afklaringen af uddannelsesvalg. Andre elever finder brobygningsaktiviteterne overflødige, da de har truffet deres uddannelsesvalg. Det er formentlig en væsentlig del af forklaringen på, at der er problemer med fravær på brobygningsaktiviteterne.

Elevernes holdning til aktiviteter ud af huset er også blandede. For nogle elever er de vigtige, da de også giver relevant input til uddannelsesvalget. Elevernes tålmodighed kommer dog på prøve, når de skal afsted på besøg indenfor områder og emner, som ikke har deres interesse. Her er det en udfordring at overbevise eleverne om værdien i, at de får indblik i og kendskab til en bred vifte af karrieremuligheder som et godt afsæt for, at de kan træffe et oplyst og dermed et mere sikkert uddannelsesvalg.

Elevernes syn på og holdninger til undervisningens mange elementer viser, at det er vigtigt at sætte de enkelte elementer ind i en overordnet kontekst, så de forstår formålet med og værdien af de enkelte aktiviteter.

Der arbejdes ikke organiseret med læringssamtaler i 10. klasse. Det er lærernes opgave løbende at følge op på elevernes læring. Både klasselærere og faglærere har løbende samtaler med eleverne herom efter behov. I forbindelse med introforløbet de første to uger arbejder eleverne med at formulere deres mål og forventninger til udbytte af 10. klasse. Der vil med fordel kunne arbejdes mere systematisk med løbende opfølgning på disse individuelle mål i læringssamtalerne.

Erfaringer med brobygningsaktiviteter

I GYM10 og FLEX10 består brobygningen af i alt en uges forløb fordelt på to forskellige ungdomsuddannelser. Den ene ungdomsuddannelse skal være en erhvervsuddannelse. Brobygningen i GYM10 og FLEX10 har tidligere været af længere varighed, men er nu reduceret til en uge, hvilket er sårbart ved fx sygdom.

Første del af brobygningen i EUD10 består af en uges forløb, hvor eleverne introduceres til de fem hovedområder (en dag pr. hovedområde). Anden del af brobygningen består af et ni uger langt forløb, hvor eleverne to dage om ugen er i brobygning på to uddannelser de selv har valgt. Denne del af brobygningen foregår i forløb på de valgte erhvervsuddannelser.

I alle tre klassetyper er der problemer med fravær i forbindelse med brobygningsaktiviteterne. Mulige forklaringer på fraværet kan være manglende motivation som følge af usikkerhed, kedsomhed, gentagelse fra brobygningen i 9. klasse.

I GYM10 og FLEX10 er der problemer med motivation ift. brobygning for de elever, der har besluttet, hvilken uddannelse de vil vælge, eller som tidligere har været på lignende brobygning i 9. klasse. Det kan således være en udfordring at motivere disse elever til at være åbne for viden om en bredere vifte af uddannelsesmuligheder, når de på forhånd har lagt sig fast på en bestemt gymnasial ungdomsuddannelse.

Det har været en ledelsesmæssig prioritering af ressourcerne, at lærerne fra GYM ikke samarbejder med lærere fra ungdomsuddannelserne om brobygningsforløbene. Lærerne ser det som en forringelse af kvaliteten i brobygningstilbuddet.

Velfungerende brobygningsaktiviteter på EUD opleves i høj grad virkningsfulde i forhold til elevernes afklaring af uddannelsesvalg. Eleverne er generelt glade for forløbene, men der er også eksempler på forløb, som ikke er vellykkede. I anden del af brobygningsforløbet er det fx vigtigt, at der er tilstrækkeligt meget indhold til at kunne fylde 9 uger á 2 dage ud med meningsfulde og interessante opgaver. Ellers føler eleverne, at de spilder tiden.

Lærerne fra EUD10 opsøger kontakt med de uddannelsessteder eleverne skal besøge i det lange brobygningsforløb for at etablere et samarbejde, men oplever, at mange af lærerne på ungdomsuddannelserne ikke prioriterer samarbejdet. For at få velfungerende brobygningsforløb er det vigtigt, at lærerne på ungdomsuddannelserne har struktur, rammer og formål med forløbet på plads når eleverne starter, så de kan være tydelige i kommunikationen og relationen til eleverne fra første dag.

Derudover er det vigtigt at arbejde med, hvordan der skabes større tryghed for eleverne, når de skal i brobygning og at ungdomsuddannelserne er opmærksomme på, at lærerne er i stand til at tage udgangspunkt i 10. kl. elevers behov og forventninger, som afsæt for brobygningsforløbet. Det er derfor vigtigt at der vælges lærere til opgaven som har de rette pædagogiske kompetencer og er i stand til at finde ind til elevernes motivation.

Problemerne med EUD10 elevernes fravær ved brobygning forsøges tacklet ved, at det lange brobygningsforløb i indeværende skoleår alene foregår på den uddannelse eleven er mest interesseret i og ved at brobygningen ligger tirsdag, onsdag i stedet for mandag, tirsdag. Det muliggør at lærerne om mandagen har mulighed for tæt opfølgning på de elever, som de ved kan være udfordrede af den ene eller den anden grund i at møde op i brobygningen.

For ungdomsuddannelserne er det en udfordring, hvis det alene er en enkelt eller nogle få elever, der ønsker brobygning på en specifik uddannelse. Det er uforholdsmæssigt ressourcekrævende at tilrettelægge et 9 ugers brobygningsforløb for en enkelt/ få elever.

De organisatoriske rammer

Eleverne på EUD10 er generelt set mere tilfredse med 10. klasse end eleverne på GYM10 og FLEX10. Eleverne oplever det ikke som ét samlet center, da 10. klasse fortsat er delt på to matrikler. Det betyder bl.a. at eleverne ikke har en vi-følelse på tværs af alle tre klassetyper.

Centraliseringen af 10. klasse til ét center i Aalborg Kommune giver transportudfordringer for elever, der bor i yderområder. Det betyder at nogle vælger 10. klasse i nabokommuner. Det sker især i den nordlige del af kommunen.

Der er mange skift for eleverne i starten af skoleåret – både i relation til lærere/ undervisere og til kammerater. Når man starter i 10. klasse møder man en masse andre elever fra andre skoler og man kender ikke nødvendigvis ret mange af dem. Man bliver placeret i en klasse, hvor man skal lære både nye lærere og klassekammerater at kende. Kort tid efter går brobygningsforløbene i gang og her skal man igen ud i en ny sammenhæng med nye lærere og sammen med elever fra nogle af de andre klasser, som man endnu ikke kender så godt. Disse mange skift er en udfordring for nogle elevers trivsel og etablering af tilknytning og tryghed i starten af 10. klasse, hvilket sandsynligvis er en del af forklaringen på udfordringerne med fravær i forbindelse med brobygningen.

I indeværende skoleår er det besluttet at den første introduktion til hovedområderne på Tech College for elever på EUD10 gennemføres klassevist. Det skal gerne bidrage til at skabe større tryghed for eleverne, når de skal ud i brobygning.

Det har stor betydning for personalet, at 10. klasse er blevet en enhed, hvor alle er ansat samme sted. Det betyder, at alle har det samme tilhørsforhold og det er naturligt at samarbejde og inspirere hinanden. Det er dog en udfordring at 10. klasse fortsat er delt på to matrikler, jf. ovenfor.

Placering af EUD10 på Tech College er højt værdsat af medarbejderne og eleverne. Den fysiske adskillelse fra grundskolen har en positiv effekt på elevernes udvikling, modenhed og opførsel. Kontakten til yngre elever på en folkeskole trækker 'nedad' modenheds- og opførselsmæssigt, mens placeringen på Tech College giver eleverne mulighed for at spejle sig i den fremtidige ramme de sigter mod.

Derudover letter det lærernes samarbejde med de forskellige erhvervsuddannelser og eleverne kan spørge i afdelingerne når de skal løse opgaver og får ofte også gratis materialer med. De oplever således at få hjælp alle steder.

Fra medarbejdernes side er der et stort ønske om et fysisk samlet 10. kl center placeret i nærhed til flest mulige ungdomsuddannelser, da det vil indebære følgende fordele:

- Det vil være lettere at åbne elevernes øjne for erhvervsuddannelserne og dermed kan flere elever måske undgå at skulle vejen forbi gymnasiet før de kan erkende, at det er en erhvervsuddannelse der er det rigtige for dem,
- Det gør det nemmere for eleverne at skifte mellem GYM, FLEX og EUD i starten af skoleåret,
- Eleverne har gavn af at kunne spejle sig i et miljø med ungdomsuddannelser frem for grundskole,
- Medarbejderne vil have gavn af at blive et samlet lærerkollegie, der kan samarbejde på kryds og tværs i dagligdagen, herunder vil der være mulighed for øget samarbejde om den faglige undervisning.

Det er dog fortsat afgørende, at det er folkeskolelærere, der underviser i 10. klasse, da der er brug for de didaktiske og pædagogiske kompetencer, som ligger i denne profession for at lykkes med formålet med 10. klasse.

De økonomiske rammer

Som det fremgik af første afsnit er antallet af elever i 10. klasse i Aalborg Kommune faldet fra 384 elever i 2012/13 til 188 elever i indeværende skoleår. Det er over en halvering af elevtallet på 5 år. De færre elever betyder færre ressourcer, hvilket i indeværende skoleår bl.a. betyder at 10. klasse ledelsesmæssigt er reduceret fra 1½ til 1 stilling og at klassekvotienterne er steget – for GYM10 er klassekvotienterne oppe på 25-26 elever.

Det er et vilkår, som 10. klasse deler med mange af de øvrige folkeskoler. Forskellen er, at 10. klasse ikke har et sammenligneligt elevgrundlag i forhold til en almindelig gennemsnitlig folkeskoleklasse. 10. klasse har en elevgruppe, der har brug for mere end gennemsnittet, hvilket eksempelvis kommer til udtryk i, at mange af eleverne er erklæret ikke uddannelsesparate.

De høje klassekvotienter betyder en erkendelse hos medarbejderne af, at det bliver en stadigt større udfordring at tilbyde en tilstrækkelig varieret og differentieret undervisning, der både kan sikre elevernes faglige, personlige og sociale udvikling.

Konklusion

Der er sket et fald i andelen af elever med bopæl i Aalborg Kommune som går i 10. classes centeret fra 17 % af en årgang i 2012/13 (384 elever) til 9 % i 2017/18 (188 elever). I samme periode har efterskolerne haft en svag stigning i elevtal i 10. klasse, mens andelen af 10. classes elever på privat- og friskoler har svinget mellem 4 og 7 %.

Andelen af elever fra Aalborg Kommunes 10. classes tilbud, som har valgt erhvervsuddannelse er steget fra et niveau omkring 30 % de seneste år til 38 % i 2017. Andelen der har valgt en gymnasial ungdomsuddannelse er faldet fra tidligere gennemsnitligt 61 % til 56 % i 2017. Disse tal tyder umiddelbart på, at det er lykkedes at motivere flere elever til at vælge erhvervsuddannelse med den nye model for 10. klasse. En årgang er dog for spinkelt et grundlag til at konkludere noget ud fra.

Andelen af alle 10. classes elever, der vælger en erhvervsuddannelse som første prioritet har dog ikke ændret sig de sidste 4 år, hvor den har ligget stabilt på et niveau mellem 22,2 og 22,5 %. Overordnet set er det således ikke lykkedes at ændre på 10. classes elevernes valg af ungdomsuddannelse i retning af at flere vælger erhvervsuddannelser.

EUD10-klasserne scorer generelt set højere i trivselsmålingerne end GYM10-klasserne. EUD10-klasserne scorer således højest i ca. to tredjedele af trivselsparametrene, mens GYM10-klasserne scorer højest i den sidste tredjedel. GYM10-klasserne ligger især højt på trivselsparametre som tillid til egen faglige formåen og værdsættelse af brobygningsforløbene, mens EUD10-klasserne især ligger højt på trivselsparametre som oplevelsen af at blive accepteret, tryghed og fravær af mobning.

Der er generelt set tilfredshed med undervisningen blandt eleverne. Blandt eleverne i EUD10 blev der peget på, at det faglige niveau er for lavt for de dygtigste elever. Der ser således ud til at være behov for at se på øgede muligheder for undervisningsdifferentiering på EUD10. Samlet set er det dog eleverne på EUD10 der er mest tilfredse med 10. classes tilbuddet. Der er følgende forslag til forbedringer af undervisningen:

- Studieturen bør ligge tidligere på året for at øge det sociale udbytte af turen.
- Tættere og tidligere samarbejde mellem lærerne i 10. klasse og lærerne på Aalborg Gymnasium om forberedelse og planlægning af undervisningsforløb for GYM10-klasserne.
- Det er vigtigt at sætte de mange elementer undervisningen består af ind i en overordnet kontekst, så eleverne forstår formålet med og værdien af de enkelte aktiviteter.
- Der vil med fordel kunne arbejdes mere systematisk med løbende opfølgning på elevernes individuelle mål (som de fastlægger i introforløbet) i læringsamtalerne.

Eleverne er meget delte på deres vurdering af værdien af brobygningsaktiviteterne. I alle tre klassetyper er der problemer med fravær i forbindelse med brobygningsaktiviteterne. For at få velfungerende brobygningsforløb er det vigtigt, at lærerne på ungdomsuddannelserne har struktur, rammer og formål med forløbet på plads når eleverne starter, så de kan være tydelige i kommunikationen og relationen til eleverne fra første dag.

Derudover er det vigtigt at arbejde med, hvordan der skabes større tryghed for eleverne, når de skal i brobygning og at ungdomsuddannelserne er opmærksomme på, at lærerne er i stand til at tage udgangspunkt i 10. klasses elevernes behov og forventninger. For ungdomsuddannelserne er det en ressourcemæssige udfordring, hvis det alene er en enkelt eller nogle få elever, der ønsker brobygning på en specifik uddannelse.

Eleverne opfatter ikke 10. klasses centeret som ét samlet center, da 10. klasse fortsat er delt på to matrikler. Centraliseringen af 10. klasse til ét center i Aalborg Kommune giver transportudfordringer for elever, der bor i yderområder.

Der er mange skift for eleverne i starten af skoleåret, hvilket er en udfordring for nogle elevers trivsel og etablering af tilknytning og tillid i starten af 10. klasse. Der arbejdes med forbedringer på dette felt i indeværende skoleår.

Placeringen af EUD10 på Tech College er højt værdsat af medarbejdere og elever. Fra medarbejdernes side er der et stort ønske om et fysisk samlet 10. kl. center placeret i nærhed til flest mulige ungdomsuddannelser. Det er dog fortsat afgørende, at det er folkeskolelærere, der underviser i 10. klasse.

Høje klassekvotienter som følge af faldende elevtal og dermed ressourcepres betyder, at det bliver en stadig større udfordring at tilbyde en tilstrækkelig varieret og differentieret undervisning, der både kan sikre elevernes faglige, personlige og sociale udvikling.

Styregruppens vurdering og anbefalinger

Den foreløbige evaluering af 10. klasse har været præsenteret for styregruppen for 10. klasse på et møde den 25. september. Det gav især anledning til drøftelser af det seneste års erfaringer med brobygningsaktiviteter og samarbejdet herom samt af den organisatoriske løsning for 10. klasse.

I forhold til brobygning oplever erhvervsuddannelserne udfordringer med, at de lange brobygningsforløb i nogle tilfælde omfatter meget få elever, hvilket gør det uforholdsmæssigt ressourcekrævende at lave tilbuddene. Det blev nævnt som en udfordring på SOSU og HHX.

I forbindelse med indeværende skoleår er Tech College i samarbejde med EUD10 i gang med at se på, hvordan brobygningsforløbene her kan forbedres på grundlag af erfaringerne fra seneste skoleår. I den forbindelse bør også indgå overvejelser om, hvordan behovene for FLEX10 kan tilgodeses bedre ved øget samarbejde med EUD10.

Det blev drøftet hvordan EUX kan gøres mere tydelig og bringes mere på banen. Tech College arbejder på en ny struktur på EUX, men det er fortsat vigtigt at alle aktører arbejder med at få elever og forældre til at se mulighederne i EUX.

Evalueringsindholdet vedr. organiseringen af 10. klasse blev drøftet. Evalueringen giver på nuværende tidspunkt ikke anledning til at anbefale ændringer i strukturen eller indholdet af 10. klasses tilbud. Evalueringens indhold og konklusioner kan i stedet bringes i anvendelse i bestræbelserne på at forbedre og videreudvikle tilbuddet og samarbejdet mellem de involverede aktører.

Styregruppen har følgende anbefalinger til den videre proces for arbejdet med 10. klasse:

- Der skal længere tid til, før det kan vurderes, hvorvidt den nuværende struktur for 10. klasse har haft den ønskede effekt. Det kræver at nogle årgange har gennemgået både 10. klasse og det første år på den valgte ungdomsuddannelse, så det kan vurderes om der er succes med fastholdelse af eleverne i de valgte ungdomsuddannelser.
- Opfølgningen på årgang 2016/17 kører videre det kommende år. Om et års tid laves en opfølgning på, hvordan det ser ud med fastholdelsen af eleverne fra årgang 2016/17 på de uddannelser de har valgt.
- Der er behov for yderligere analyser af fordele og ulemper ved forskellige alternativer i forhold til fysisk og organisatorisk placering af 10. klasses centeret. Dette emne kan indgå i opfølgning på 10. klasse i 2018.

Bilag 1 Interviewguides

Spørgeramme – gruppeinterview med elever fra 10. klasse

Jeres forventninger til 10. klasse

- Hvad er baggrunden for at I har valgt at gå i 10. klasse?
- Har 10. klasse været jeres første prioritet (altså det I helst ville)?
- Hvilke forventninger har I haft til dette skoleår?
- Har I haft et mål med dette skoleår? Hvis ja, hvilket mål?

Opstarten af 10. klasse

Den første uge af 10. klasse var der tilrettelagt et særligt introduktionsforløb.

- Hvad lavede I?
- Hvad synes I om denne måde at starte 10. klasse op?
- Har I i løbet af året anvendt de personprofiler I fik lavet til noget?
- Hvad var de tre bedste ting med opstarten?
- Hvad var de tre værste ting?

Undervisningen i 10. klasse

Undervisningen har ud over en mere traditionel undervisning i fagene også bestået af en lang række andre aktiviteter.

- Hvad synes I om undervisningen?
- Hvad har været godt?
- Hvad kunne have været bedre?
- Hvad har været vigtigst for jer?
- Hvordan har brobygningsaktiviteterne fungeret?
- Har brobygningsaktiviteterne været værdifulde for afklaring af jeres uddannelsesvalg?
- Hvilke brobygningsaktiviteter synes I har været særligt gode?
- Hvilken betydning har besøg ud af huset haft for jer?
- Har besøg ud af huset været værdifulde for afklaring af jeres uddannelsesvalg?
- Hvilke besøg ud af huset har været særligt gode?
- Har aktiviteterne der har til formål at hjælpe jer med afklaring af uddannelsesvalg været tilstrækkelige?

Kammeratskab og ungdomsmiljø i 10. klasse

- Hvilke aktiviteter har været vigtige for at skabe et godt ungdomsmiljø i 10. klasse?
- Er det lykket at etablere godt kammeratskab og et godt ungdomsmiljø efter jeres mening?
- Har I nogen forslag til, hvordan det kunne blive endnu bedre?

Jeres udbytte af 10. klasse

Vi startede med at snakke om jeres forventninger til dette skoleår. Nu vil jeg gerne slutte af med at snakke om jeres udbytte af 10. klasse.

- Er jeres forventninger blevet indfriet? Hvis ikke, vil jeg gerne høre mere om jeres syn på det.
- Føler I jer bedre klædt på fagligt, personligt og socialt til at gå videre i ungdomsuddannelse?

Afsluttende

- Hvis I skulle give tre gode råd til lærerne og lederne på 10. klasse til forbedringer det kommende skoleår, hvad skulle det så være?
- Er der noget jeg har glemt at spørge om, som I synes er vigtigt jeg får med?

Spørgeramme – medarbejdere

Inden eleverne starter

- Hvornår har I den første kontakt med eleverne?
- Hvordan er jeres første kontakt med eleverne?
- Hvad er formålet hermed?

Opstarten af 10. klasse

- Vil I fortælle om introduktionsforløbet i 10. klasse?
- Hvad går det ud på og hvor længe varer det?
- Har I ændret på planerne for introduktionsforløbet for kommende skoleår i forhold til dette skoleår? Hvis ja, hvilke ændringer og hvad er baggrunden?
- Hvad har fungeret godt i introduktionsforløbet og hvad kunne have været bedre?
- Opnår I det I gerne vil med introduktionsforløbet?

Undervisningen i 10. klasse

- Kan I kort beskrive hvordan årsplanen i 10. klasse er bygget op? Hvilke elementer består undervisningen af?
- Hvad har været godt?
- Hvad kunne have været bedre?
- Hvad har været vigtigst for jer?
- Hvordan har brobygningsaktiviteterne fungeret og hvad er jeres rolle heri?
- Har brobygningsaktiviteterne været værdifulde for elevernes afklaring af uddannelsesvalg?
- Hvilke brobygningsaktiviteter synes I har været særligt gode?
- GYM og FLEX: Kan I se en fordel i mere brobygning som de har det i EUD10?
- Hvilken betydning har besøg ud af huset haft for eleverne?
- Hvilke besøg ud af huset har været særligt gode?
- Hvordan er jeres muligheder for at give eleverne et individuelt tilbud og dermed imødekomme den enkelte elevs specifikke behov?
- Har aktiviteterne der har til formål at hjælpe eleverne med afklaring af uddannelsesvalg været tilstrækkelige?
- Hvordan opfatter eleverne jeres undervisning og de aktiviteter I planlægger for dem?

Kammeratskab og ungdomsmiljø i 10. klasse

- Hvad gør I for at skabe rammer om et godt ungdomsmiljø i 10. klasse?
- Hvilke aktiviteter og elementer bidrager til et godt ungdomsmiljø?
- Mener I der bør gøres mere eller mindre ud af denne side af tilbuddet?
- Har I nogle konkrete forslag til forbedringer?

Jeres forventninger til 10. klasse

- Hvad kendetegner de elever der vælger 10. klasse?
- Hvilke behov tænker I eleverne kommer med?
- Hvilke forventninger tror I eleverne har til 10. klasse?
- Hvordan og i hvilke sammenhænge taler I med eleverne om deres behov og forventninger?
- Hvad er jeres ærinde med eleverne? Hvad vil I dem med dette år?

Fysiske rammer for 10. klasse

- Hvordan fungerer det at have til huse på Seminarieskolen og Tech College?
- Hvordan fungerer de fysiske rammer (både udendørs og indendørs) som I har til rådighed for 10. klasse?
- Er der tilstrækkeligt meget plads?
- Er lokalerne velegnede til at skabe det læringsmiljø I ønsker?
- Er der noget I kunne ønske var bedre?
- Er der nogen muligheder I savner?

Organisatoriske rammer for 10. klasse

- Hvilken betydning har det, at 10. klasse nu er samlet som ét center i Aalborg Kommune?
- I det forløbne skoleår har 10. klasse haft to ledere tilknyttet – en afdelingsleder og viceskolelederen. Hvordan har det fungeret?
- Hvad tænker I om, at det alene er Mads der skal varetage ledelsen fra det kommende skoleår?
- Hvad tænker I om de økonomiske rammer for 10. klasse?
- Hvilke muligheder og begrænsninger giver de økonomiske rammer?

Samarbejdet om undervisningen mellem kolleger

- Hvordan er jeres samarbejde om undervisningen i 10. klasse organiseret?
- Hvordan foregår samarbejdet om fagene?
- Hvad samarbejder I om og hvad er overladt til den enkelte?
- Hvad fungerer godt i samarbejdet?
- Hvad kunne fungere bedre?

Elevernes udbytte af 10. klasse

- Er jeres forventninger til elevernes udbytte af 10. klasse blevet indfriet? Hvis ikke, vil jeg gerne høre mere om jeres syn på det.
- Er eleverne blevet bedre klædt på fagligt, personligt og socialt til at gå videre i ungdomsuddannelse?

Den nuværende model for 10. klasse

- Hvad er de væsentligste ændringer med den nuværende model for 10. klasse i forhold til tidligere?
- Er den nye model for 10. klasse en forbedring i forhold til tidligere?
- Hvad var de væsentligst formål med ændringen?
- Har den nye model for 10. klasse været en succes efter jeres vurdering? Styrker/svagheder?

Afsluttende

- Hvis I skulle give tre gode råd til Mads og jeres kolleger på 10. klasse til forbedringer det kommende skoleår, hvad skulle det så være?
- Er der noget jeg har glemt at spørge om, som I synes er vigtigt jeg får med?
- Er der nogle spørgsmål eller emner, som det er vigtigt jeg spørger ind til når jeg snakker med Mads og jeres samarbejdsparter?

Spørgeramme – samarbejdsparter

Samarbejdets indhold og formål

- Kan du fortælle lidt om jeres samarbejde med 10. klasse – hvad samarbejder I om? Hvordan og hvor ofte foregår det?
- Hvem i 10. klasse samarbejder I med?
- Hvad er formålet med samarbejdet?
- Hvad er jeres ønsker til samarbejdet med 10. klasse?
- Får I disse ønsker indfriet?
- Har du nogen forslag til tiltag der kan forbedre samarbejdet?

Eleverne i 10. klasse

- Hvordan bidrager samarbejdet til at forbedre 10. klasses tilbuddet for eleverne?
- Hvad kendetegner de elever, der vælger at gå i 10. klasse?
- Hvilke behov tænker I at disse elever har?
- Hvordan kan I se/ mærke forskel på elever der har gået i 10. klasse i forhold til elever der kommer fra 9. klasse? Og i forhold til elever der har gået i 10. klasse på efterskole?

Til gymnasielærerne:

- Er eleverne fra 10. klasse klar/klar nok til gymnasiet?
Hvis ja, hvad er det der gør dem klar?
Hvis nej, hvad kunne man gøre for at gøre dem klar?
- Hvad skal der til for at klare sig godt på en gymnasial ungdomsuddannelse?
- Er vi gode nok til at udvikle elevernes uddannelsesparathed?
Hvis nej, på hvilke områder er der brug for forbedringer (fagligt, personligt, socialt)?
- Der har været samarbejde om et forløb i naturfag for elever, der har valgt fysik i 10. klasse. Hvordan har det fungeret?
- Hvilke udviklingspotentialer er der i dette samarbejde?
- Vil denne form for samarbejde med fordel kunne udbredes til andre fag?
- Ville det være gavnligt med mere omfattende brobygningsaktiviteter for elever, der fra starten er klar på, at de vil på en gymnasial ungdomsuddannelse? Fx i form af, at de følger nogle fag eller har nogle faste ugedage på uddannelsen? Så de i praksis kan fornemme, hvad det vil sige?

Den nuværende model for 10. klasse

- Hvad er de væsentligste ændringer med den nuværende model for 10. klasse i forhold til tidligere?
- Er den nye model for 10. klasse en forbedring i forhold til tidligere set fra jeres perspektiv?
- Har den nye model for 10. klasse været en succes efter jeres vurdering?

Afsluttende

- Hvis I skulle give tre gode råd til lærerne og lederne på 10. klasse til forbedringer det kommende skoleår, hvad skulle det så være?
- Er der noget jeg har glemt at spørge om, som I synes er vigtigt jeg får med?

Spørgeramme – leder 10. klasse

Eleverne i 10. klasse

- Hvad kendetegner de elever der vælger 10. klasse?
- Hvilke behov tænker du eleverne kommer med?
- Hvad ved I om elevernes forventninger til 10. klasse?
- Hvordan og i hvilke sammenhænge taler I med eleverne om deres behov og forventninger?
- Hvad er jeres ærinde med eleverne? Hvad vil I dem med dette år?

Organisatoriske rammer for 10. klasse

- Hvilken betydning har det, at 10. klasse nu er samlet som ét center i Aalborg Kommune?
- Hvordan fungerer det at have medarbejderne og elever fordelt på to adresser?
- I det forløbne skoleår har både du og Per været en del af ledelsen af 10. klasse. Hvordan har det fungeret?
- Hvad tænker du om, at det alene er dig, der skal varetage ledelsen fra det kommende skoleår?
- Hvad tænker du om de økonomiske rammer for 10. klasse? Hvilke muligheder og begrænsninger giver de?
- Hvad kan du sige om samarbejdet med forvaltningsledelsen i relation til 10. klasse?
- Hvordan oplever du det politiske klima omkring 10. klasse, og hvad betyder det for jeres muligheder?
- Der er knyttet en styregruppe og en projektgruppe til driften af 10. klasse. Kan du fortælle, hvordan du oplever det samarbejde?

Den nuværende model for 10. klasse

- Hvad er de væsentligste ændringer med den nuværende model for 10. klasse i forhold til tidligere?
- Er den nye model for 10. klasse en forbedring i forhold til tidligere?
- Hvad var de væsentligst formål med ændringen?
- Har den nye model for 10. klasse været en succes efter jeres vurdering? Styrker/svagheder?

Eksterne samarbejdsparter

10. klasse har en lang række samarbejdsparter – fx Tech College, de almene gymnasier, Aalborg Handelsskole og UU Aalborg.

- Hvad tænker du om disse samarbejder?
- Er der en god fælles forståelse af eleverne, deres behov og forventninger?
- Er der en god fælles forståelse af opgaven?
- Prioriterer samarbejdspartnerne opgaven og samarbejdet?
- Udnytter du og dine medarbejdere den indflydelsessfære I har i samarbejdet?

Personaleledelsen i 10. klasse

- Kan du sige lidt om din ledelsestilgang som leder af 10. klasse? Hvilken type leder er du og hvad ser du som dine væsentligste ledelsesopgaver?
- Hvad er dine største succeser i ledelsen af 10. klasse det forløbne år?
- Hvor har ledelsesopgaven været mest udfordrende?
- Hvordan har de mange forandringer som 10. klasse har været igennem de seneste 10 år påvirket medarbejderne?
- Hvad er dine væsentligste ledelsesopgaver i det kommende år?

Undervisningen i 10. klasse

- Hvordan evaluerer I undervisningen?
- Hvad har været godt og hvad kunne have været bedre i det forløbne år?

- Hvordan er jeres muligheder for at give eleverne et individuelt tilbud og dermed imødekomme den enkelte elevs specifikke behov?
- Hvordan opfatter eleverne jeres undervisning og de aktiviteter I planlægger for dem?

Elevernes udbytte af 10. klasse

- Er jeres forventninger til elevernes udbytte af 10. klasse blevet indfriet? Hvis ikke, vil jeg gerne høre mere om dit syn på det.
- Er eleverne blevet bedre klædt på fagligt, personligt og socialt til at gå videre i ungdomsuddannelse?

Afsluttende

- Hvis du skulle give forvaltningsledelsen tre anbefalinger vedr. 10. klasse, hvad skulle det så være?
- Er der noget jeg har glemt at spørge om, som du synes er vigtigt jeg får med?